

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravlništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v soboto, dne 3. decembra 1932.

Štev. 139.

Naš drugi odgovor

V svojem prvem odgovoru na deset strani dolga izvajanja »Zadrugarja« smo predvsem ugotovili, za kaj gre v vsem sporu med legalnim trgovstvom in konsumnimi ter zadrugami trgovinami. Naglasili smo, da je čisto izmišljeno in iz trte izvito, ko da bi trgovstvo nasprotovalo zadrugništvu kot takemu. Zadrugništvo in njegov pomen sploh nista v debati, ker so v debati le privilegiji, ki jih uživajo konsumne in zadrugne prodajalne, ki so po vsem svojem poslovanju že davno prenehale biti prave zadruge, temveč se samo še po svojih privilegijih razlikujejo od navadnih trgovin. V debati so torej le privilegiji teh nepravilnih zadrug in zato ni samo neutemeljeno, ampak že smešno, če se zagovorniki konsumnih in zadrugnih trgovin ter gostiln sklicujejo na zasluge zadrugništva, ko pa oni s temi zadrugami sploh nimajo nobene prave pravice. Oni samo uživajo delo, ki so ga izvršili drugi, oni so deležni samo dobrot zadrugne misli, niti najmanj pa ne mislijo na to, da bi nosili tudi bremena in dolžnosti, ki jih nalaga zadrugna misel. To ni samo naša trditve, temveč prav to ugotavlja v svojem zadnjem uvodniku tudi »Delavska pravica«, ki je sicer absolutno za konsume. Zato smemo njeno priznanje smatrati kot polnovreden dokaz.

V debati so torej samo privilegiji konsumnih in zadrugnih trgovin ter gostiln in proti tem privilegijem se mora legalno trgovstvo boriti tako dolgo, dokler jih ne zruši, ker ni druge rešitve za trgovstvo. Neizprosna skrb za obstoj narekuje ta boj in trgovstvu je ta boj vsiljen od onih, ki po krivem uživajo samo pravemu zadrugništvu namenjene privilegije.

Ze najbolj elementaren pravni čut pravi, da so trgovci v pravici, če nasprotujejo tem privilegijem. Kajti nepravilno je, če država v davčnem oziru neenako postopa s svojimi državljani. Vsak pravni red se mora porušiti, če vidijo državljani, da se več ne spoštuje fundamentalni osnovni zakon, po katerem so za vse državljane enake pravice in enake dolžnosti. Le sebi, kot zastopnici vsega prebivalstva, sme država podeliti privilegije, ker so ti privilegiji v zadnjem zaključku privilegiji stehernega državljanca. Ne more in ne sme pa v pridobitnem življenju delati razlik, ker bi bila takoj krivična in bi to imelo za njo le slabe posledice.

Prav brez vsake resne podlage je tudi ono utemeljevanje, da sme dati država uradniškim nabavljalnim zadrugam privilegije, ker so uradniki preslabo plačani. Je res neverjetno, kako morejo tako piškav argument uporabljati celo akademsko naobraženi ljudje. Predvsem bi bilo na ta način sploh nemogoče vsako enako plačevanje uradnikov, kajti plača uradnika bi bila odvisna od tržnih cen, ki so v vsakem kraju drugačne. Moglo pa bi se zgoditi tudi to, da bi na ta način prišel uradnik do manjše plače, če bi namreč bilo blago v uradniški nabavljalni drugi dražje kot pri trgovcu, kar se tudi dostikrat dejansko godi celo po priznanju članov nabavljalnih zadrug samih. In kaj bi bilo s plačo uradnika, ki ni član nabavljalne zadruge ali ki živi v oddaljenem kraju? In na vse zadnje: Ali hočejo uradniki, da so plačani v denarju, ali v naturalijah? Ali hočejo uradniki, da imajo stalno mesečno plačo, ali da je njih plača odvisna od tržnih cen? Mislimo, da niti člani nabavljalnih zadrug niso za plačo po tržnih cenah.

Če so uradniki preslabo plačani, potem je edino pravilno, da jih država bolje plača, ne pa da se mesto povišanja plač meša v gospodarsko življenje in s privilegiji moti njegov red. Pa tudi s stališča države same je napačno, če sili uradnika, da postane trgovec in podjetnik. Stara izkušnja pravi, da ni mogoče dobro služiti dvema gospodarstvom hkrati in tako tudi uradnik ne more biti hkrati dober uradnik in dober trgovec. Zato je za državo mnogo bolj pametno, če plača uradnika dobro,

da se ves posveti svoji službi, skrb, da bo uradnik tudi dobro in poceni kupil svoje potrebščine, pa prepusti medsebojni konkurenci trgovcev, ki mnogo bolj točno in zanesljivo posluje ko vsi konsumi in vse nabavljalne zadruge.

Ze celo napačno in nesmiselno pa je, če država deli privilegije na ta način, da zmanjšuje pridobitno sposobnost enega svojih glavnih davkoplačevalcev, kar je trgovski stan brez vsakega dvoma. S takšnim postopanjem si niti najmanj finančno ne pomaga, temveč le škoduje. Kajti tudi če bi priznali, da ji je treba zaradi teh privilegijev manj plačevati uradništvu, pa zato na drugi strani najmanj dvakrat toliko izgubi na svojih dohodkih, ker od trgovca v konkurzu ali poravnavi ne dobi več davkov. Mesto da bi se položaj za državno blagajno zboljšal, se je dejansko vsled privilegijev le poslabšal.

Ze najbolj osnovna gospodarska naštevanka pravi, da je pravilna samo ona državna finančna politika, ki več pridobit-

no sposobnost državljanov, kajti čim bolj naraste ta, tem bolj je tudi narasla finančna moč države. Subvencioniranje pa navadno ni nič drugega ko brezmiselno zapravljanje denarja, zlasti še, kadar niti ono ne služi povečanju pridobitne sposobnosti državljanov. S subvencijami se pač sme podpirati razvoj poljedelstva, trgovine, obrta, industrije in gospodarske delavnosti države, mikdar pa ne sme biti cilj subvencije, da poveča potrošnjo. Kdor bi to delal, ta postavlja vse narodno gospodarstvo na glavo!

V vsakem pogledu so torej privilegiji le napačni, za trgovstvo pa so vrhu tega še krivični, a za državne finance škodljivi. Ta njih tako splošno slab efekt bi jih morali pač že davno pokopati, ker je že več ko nespametna trma, kadar se vzdržuje nekaj, kar je dokazano slabo. Zato pa tudi trgovstvo ne more odnehati v svojem boju proti privilegijem in zato bo nadaljevalo ta boj, dokler ga zmagovito ne izvede na vsej črti.

odstotkov po sto, nad sto, od sto itd. Razmotrivanje tega spada v šolo ali tisti, ki glede tega niso na jasnem, trpijo posledice, katere nikdar ne izostanejo.

Potrebno je, da si pojem »kalkulacija« podrobno predočimo. Splošno označuje s tem pojmom izračunavanje stroškov in sicer računajo: nakupna cena (proizvodni stroški), troški, dobiček enako prodajna cena. Tako pojmovanje ali umevanje kalkulacije povzroča znatne napake, ker se združujeta dva različna predmeta, katere v resnici ne spadata skupaj. Pravilno si razlaga kalkulacija tisti, kateri jo pojmuje tako: Kalkulacija je izračunavanje lastne cene blaga ali izdelka. Dobitek, katerega bi radi zaslužili, ne spada v kalkulacijo, temveč je zadeva popolnoma zase, posebno poglavje ali drugi del kalkila ali računa, katerega imenujemo »cenovna politika«.

V nastopnem hočem pojasniti razliko. Brezdvomno je, da moramo pri nastavljanju prodajne cene vpoštovati krog odjemalcev, konkurenco, gospodarski in tržni položaj itd. Večkrat pa se preveč oziroma na te okolnosti in ne računamo s treznim prevdarmom lastne cene blaga, ampak zaideemo preveč v cenovno politiko. Iz trgovskega življenja je znano, da se mora trgovec ozirati na borzne in tržne cene in je večkrat primoran blago prodati po lastni ceni ali celo pod to ceno, da se izogne večji izgubi.

Trgovec ali podjetnik mora natančno vedeti, kolikšna je lastna cena. To bo poznal le tedaj, če kalkulira le lastno ceno in dobiček popolnoma izloči iz kalkulacije lastne cene. Najprej se mora izračunati, koliko blago v resnici stane in šele tedaj, ko je znana ta cena, se lahko računa, koliko dobička bi naj bilo pri prodaji.

Kaj so nabavni stroški? Čudno se bo dozdevalo, če trdim, da tudi glede stroškov obstojajo nejasnosti. Dokler imamo izdatke, za katere natančno vemo, za katero blago smo jih izdali, ni težko. Težko nastajajo s splošnimi stroški, t. j. z režijo. Pravijo, da je glede teh toliko prevar in toliko napačnih zaključkov, kolikor je kamenčkov v Savji, kolikor bolj se opiramo na izkušnje in ne na podatke pravičnega knjigovodstva.

V vsaki trgovini imamo stroške, katerih ne moremo naprtili posamezni vrsti blaga, ampak jih moramo porazdeliti na vse predmete v trgovini. Toda naravnost veliko izvežbanosti zahteva razmerna porazdelitev takih stroškov na posamezne vrste blaga. Taki stroški so najemnina, kurjava, razsvetljava, reklama, obresti, plače in mezde, majhni stroški in drugo. Ti stroški sestavljajo »režijo«. Nasprotno so pa voznina, carina, ovojnina, vžitina itd. nabavni stroški. Kdor bi glede porazdelitve režijskih stroškov opiral se le na izkušnje preteklih let, lahko samega sebe pošteno goljufa. Nevarnosti izgube se skušajo izogniti na ta način, da pribijajo po možnosti visok odstotek za zaslužek. Drugi si olajšajo to delo in prodajajo kakor konkurent, češ, če on lahko tako prodajal, bom tudi jaz lahko tako prodajal.

Posebne paznje je treba v fabričnih in obrtnih obratih, kjer imamo poleg stalnih stroškov (obrestovanje glavnice, amortizacija naprav) posebne proizvodne stroške in stroške razpečevanja. Ti dve vrsti moramo strogo ločiti. Mnogokje te stroške tudi ločijo, povsod pa vendar ne. Poleg razločevanja naložne in obratne glavnice, proizvodjalnih in prodajnih stroškov naj obvelja načelo, da mora tovarniški obrat za sebe in prodajna organizacija za sebe zaslužiti. Tega načela se pogostoma ne drže.

Za vse kalkulacije se naj napravijo tiskani obrazci, da se delo olajša in se izognemo slučajem, da bi na kaj pozabili.

Nekaj izseljeniške statistike

Izseljenci so pokrili deficit naše plačilne bilance

V »Jutarnjem listu« je objavljena zanimiva statistika o denarju, ki so ga poslali naši izseljenci v domovino. Iz te statistike izhaja, da mi brez izseljeniškega denarja ne bi mogli pokriti deficita v naši trgovinski in plačilni bilanci.

Od leta 1921. do 1930 je bila naša trgovinska bilanca pasivna za 497.1 milijonov zlatih ali 5468.1 stabiliziranih dinarjev. Izseljenci pa so nam poslali v teh desetih letih (povprečno 15 milijonov dolarjev na leto) okoli 8400 milijonov dinarjev. Ta ogromna vsota je zadostovala ne samo za kritje deficita naše trgovinske bilance, temveč tudi za vse deficite iz naše plačilne bilance. Če primerjamo to vsoto, ki so jo nam dali izseljenci, z vsoto, ki smo jo dobili za izvoženo blago, potem se vidi, da nam je delovna sila, ki smo jo izvozili, da-

la več ko pa vse blago, ki smo ga izvozili v čezmorske kraje.

Naš narodni dohodek je bil za l. 1927 ocenjen na 72.8 milijard dinarjev, letni prispevek izseljencev pa je povprečno znašal 840 milijonov Din, to je 1.3 odstotka vsega dohodka. Če se pomisli, da so naši izseljenci skoraj izključno le kmetje in delavci, ki v tujini nimajo najboljših plačanih mest, potem se mora priznati, da so bili naši izseljenci neverjetno pridni, varčni in tudi zvesti svojem in domovini.

Vsled ostre gospodarske stiske v Ameriki se bo prispevek izseljencev seveda zmanjšal. A še vedno znaša skoraj 10 milijonov dolarjev, ker je za sedanje čase nad vse pomembna pomoč. V polni meri so torej naši izseljenci zaslužili, da se malo bolj skrbimo za njih usodo.

Indeks izseljeniških mezd

»Jutarnji list« objavlja indeks izseljeniških mezd v primeri s plčami, ki jih dobe delavci v Jugoslaviji. Če velja mezdní indeks za Jugoslavijo 200, potem bi bil razviden mezdní indeks v drugih državah, pri čemer so vpoštovane vse valutne raz-

iz te tabele:

	Izselj. indeks delavskih plač	V primeri z mezdo v Jugoslaviji
Vse angleške države	143.15	+ 43.15
Avstralija	184.95	+ 84.95
Kanada	147.96	+ 47.96
Nova Zelandija	135.40	+ 35.40
Južna Afrika	124.27	+ 24.27
U. S. A.	123.34	+ 23.34
Latinska Amerika	74.50	- 25.50
Brazilijs	98.66	- 1.34
Uruguay	92.47	- 7.53
Argentina	77.06	- 22.94
Chile	61.05	- 38.95
Paraguay	34.15	- 56.85
Kontinentalna Evropa	102.58	+ 2.58
Francija	107.89	+ 7.89
Belgija	92.44	- 7.56
Nemčija	90.41	- 9.59

Fr. Zelenik:

Nekaj besed o kalkuliranju

O pomenu pravilne kalkulacije ni potrebno izgubljati besed, ker vsak trgovec in podjetnik dobro ve, ali bi vsaj moral vedeti, da je od pravilne kalkulacije, torej od pravilnega izračunavanja ali preračunavanja lastne cene nabavljene ali proizvedene robe, odvisen uspeh obrti ali obrata.

Iz te tabele se vidi da so mezde visoke le v anglosaških državah. V teh državah more izseljenec kriti vse svoje potrebščine, a mu še ostane denar, ki ga more poslati domov. Zato pa je skoraj v vse te države danes izseljevanje onemogočeno, deloma vsled direktnih prepovedi vlad, deloma pa vsled ostrega odpora domačega delavstva, ki nikakor ne trpi, da bi mu delavstvo iz držav z nizkim standardom kvarilo njegove dobre plače.

V splošnem moremo vse države deliti v tri skupine: v prvi skupini so vse anglosaksonske države, kjer zasluži izseljenec toliko, da more kriti vse svoje potrebščine in da mu še nekaj denarja ostane. V te dežele se edino tudi v resnici izplača izseliti se. Kakor pa že povedano, je v te države naseljevanje zaprto.

V drugi skupini so evropske države, kjer zasluži delavec približno toliko ko v Jugoslaviji. V te države se še izplača priti kot izseljenec, zlasti v Francijo, kjer je mezda le še nekaj višja ko v Jugoslaviji in prihranek še mogoč.

V tretji skupini pa so južno- in srednje ameriške države, kjer delavec ne zasluži niti toliko, kolikor potrebuje za kritje svojih potrebščin. V teh državah čaka delavca-izseljenika le trpljenje in zato je izseljevanje v te dežele za izseljenca v škodo.

In vendar se dobijo mnogi pripadniki trgovine in industrije in obrti, kateri imajo nejasne in čudne nazore o temeljnih kalkulacijah. Nimam v mislih tistega trgovsko-računskega dela, čeravno tudi v tem oziru naložimo na popolnoma nejasne združitve n. pr. stroškov, dobička, rabata, zamenjavo

Že v 24 urah

barva, plesira in kožna snazi obleke, klobuke itd. Škrohi in svetločila praje, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Pollanski nasip 4-6. — Solenburova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

Kako škodujejo privilegiji državi

200 milijonov škode je imela Češkoslovaška od konzumov

Kakor v Jugoslaviji in vseh nasledstvenih državah tako je tudi na Češkoslovaškem. Na škodo vse legalne trgovine in v nasprotju s temeljnim načelom, da morajo veljati za vse enake pravice in enake dolžnosti, uživajo tudi na Češkoslovaškem konzumi in združene trgovine velikanske privilegije. Oproščeni so od cele vrste davkov, uživajo razne olajšave na železnih dobivajo cenene kredite in so sploh privilegirani na vse mogoče načine. Vse te privilegije pa sipa država konzumom v času, ko se nahaja v največji finančni stiski in ko neusmiljeno izterjavanje davkov uničuje trgovce in obrtnike. Po pravici se zato češkoslovaški trgovci z vso odločnostjo bore proti tem privilegijem, pa čeprav so njih razlogi tako trdni, da jim sploh ni mogoče oporekati, vendar še niso dosegli pravega uspeha. Iz strankarskih razlogov ščitijo politične stranke konzume in zlasti socialistične stranke se ponajbolj kot velike zaščitnice konzumarstva. Ti strankarski razlogi so za češkoslovaške socialiste važnejši ko vsi državni interesi in to tudi sedaj v času največje denarne stiske. Nehote so sedaj socialistični listi priznali, kako silno škodo ima Češkoslovaška od konzumarskih privilegijev.

V polemiki s trgovskimi glasili so se namreč socialistični listi hvalili, kako silno se razvija konzumarstvo na Češkoslovaškem. Pisali so, da imajo že čez 2 milijona članov, 5000 prodajalcev, tri milijarde letnega prometa in da so plačali 8 milijonov davkov. Na te njih slavošpeve pa je list »Obchodnické zajmy« odgovoril z računom, ki je za konzume naravnost uničujoč. Piše namreč:

Če bi plačali konzumi kakor trgovci 3 odstotni prometni davek, potem bi morali mesto s takšnim ponosom plačanih 8 milijonov Kč plačati 90 milijonov Kč. Poleg tega bi morali plačati tudi davek na dobiček. Če računamo, da imajo pri 3 milijardnem prometu le 10% dobička, potem bi jih bilo obdavčiti za dobiček 300 milijonov, kar bi pri najnižji odmeri znašalo najmanj 60 milijonov Kč. K temu pa je prišteti še dohodnino, ki bi pri najnižji odmeri znašala nadaljnjih 54 milijonov. Vsem bi torej morali plačati čez 200 milijonov Kč davkov, v resnici pa jih plačajo le 8 milijonov.

Češkoslovaški konzumi se hvalijo, da so svojim odjemalcem prihranili 20 milijonov

Kč vsled nižjih cen njih blaga. Po pravici se sprašujejo »Obchodnické zajmy«, kam pa je šlo onih 170 milijonov Kč, kolikor so konzumi plačali manj davkov, kakor bi jih morali plačati trgovci! Kam je šel ves ta ogromen dobiček, ki izhaja iz radodarnosti države podarjenih privilegijev?

Po priznavanju socialističnih listov zalagajo konzumi 28 odstotkov prebivalstva, torej približno eno četrtino. Tri četrtine pa zalagajo s potrebnim blagom trgovci. Če bi torej bili trgovci enako obdavčeni ko konzumi, bi morali plačati le trikrat 8 milijonov davkov, torej vsem le 24 milijonov Kč davkov. Dejansko pa plačajo češkoslovaški trgovci in obrtniki z vsemi samoupravnimi dokladi najmanj 200 krat toliko davkov.

Ni treba še posebej povdarjati, kako silno bi trgovci pocenili vse blago, če bi morali plačati tako malo davka, ko konzumi. Če bi trgovci morali plačati samo 24 milijonov davkov, ker zalagajo le tri četrtine prebivalstva, potem ne bi temu prebivalstvu prihranili le 20 milijonov, temveč najmanj stokrat toliko. In še bi bilo blago boljše in cenejše, kakor ga pa nudijo konzumi.

Če namreč pri tako ogromnih privilegijih vseeno pada članstvo v konzumih, potem za to padanje pač ne more biti nobenega drugega razloga, kakor da je v konzumih blago predrago in preslahe kvalitete. Članstvo v češkoslovaških konzumih pa pada, kar morajo priznati tudi socialistični listi, glavni zagovorniki konzumarstva. Leta 1930. je bilo konzum. združenje na Češkem 174, leta 1931 pa le še 163. V letu 1930 je kupil povprečno vsak član v konzumu blaga za 2921 Kč, v letu 1931 pa le za 2447 Kč. Te številke jasno dokazujejo, da na Češkoslovaškem konzumi kljub vsem privilegijem nazadujejo, ker pač niso dosegli svojih nalogi.

Tako je na Češkoslovaškem. Kako pa je pri nas, vedo naši trgovci le predobro. Rečemo le eno: Češkoslovaški konzumi so prav gotovo mnogo bolj organizirani in vodeni ko naši, a vseeno niso dosegli svojih nalogi in nikakor ne morejo upravičiti velikih privilegijev, ki jih uživajo. Kako pa naj šele upravičijo svoje privilegije naši konzumi, ki zaostajajo za češkoslovaškimi! Bi kar hvalaležni bili, če bi se kdo od zagovornikov konzumov lotil tega Sifusovega dela!

Zahteve vojvodinskih privrednikov

Plenarna seja vojvodinske Zbornice za TOI

V nedeljo se je vršila plenarna seja vojvodinske Zbornice za TOI, ki jo je vodil predsednik Zbornice Kosta Miroslavić. Po obsežnem poročilu o delu zbornice od zadnje plenarne seje in poročilu predsednika Zbornice se je razvila živahna razprava o stanju gospodarstva in Vojvodini. Nato je bil sprejet statut Zbornice, ki določa pet avtonomnih odsekov zbornice in sicer: Trgovinski, industrijski, obrtniški, denarni in gostilničarski. Nato sta bila sprejeta še pravilnik o poslovnem redu Zbornice in proračun za l. 1933. Koncem seje je bila sprejeta ta resolucija:

1. Plenarna seja konstatira in opozarja kr. vlado in narodno skupščino, da je **gospodarsko stanje** na področju zbornice, tega gospodarsko tako razvitega kraja, to jesen **izjemoma težko** in da je veliko trgovskih, industrijskih in obrtniških podjetij, ki ne živijo več od svojega prometa in dohodka, temveč životarijo na ta način, da **trošijo svoje premoženje**. Stanje nekaterih obrtniških panog je danes težje, kakor je sploh kdaj bilo po združenju.

2. Med glavnimi vzroki tega težkega stanja je slaba kupna sila številnega kmetkega prebivalstva in zbornični svet smatra, da so upravičene težnje, da se ozdravi kreditne razmere v kmetijstvu. Vsled tega je nujno potrebno, da se vprašanje kmetijskih dolgov reši v najkrajšem času.

3. Zbornični svet v tem usodnem trenutku za ohranitev narodnega gospodarskega aparata prosi kr. vlado in Narodno skupščino, da upoštevata pri reševanju vprašanja kmetijske zadolžitve, da je kapital kot gospodarsko tehnično sredstvo proizvodnje **produksijski faktor**, čegar zasluge za narodno produkcijo tudi ne morejo izračunati, da pa se brez njegovega sodelovanja v produkciji tudi ne more vzdr-

žati narodno gospodarstvo. Od tvoritve narodnega kapitala je odvisno, če se ustvari pogoji za blagostanje naroda, od tega pa so odvisni tudi državni dohodki in celo najbolj elementarna prehrana prebivalstva.

4. Zbornični svet znova povdarja potrebo, da se izvede **organizacija izvozne trgovine z žitom in drugih kmetijskih pridelkov** tako, da bodo olajšave, ki bi jih dosegla naša država, dejansko v korist našim domačim producentom. V ta namen je potrebno, da se izvrši dekoncentracija izvoza in da se pusti domačim izvoznim tvrdkam, kjer je to le mogoče, popolna svoboda poslovanja.

5. Zbornični svet prosi gospoda ministra za trgovino in industrijo ter Narodno banko, da posvetita organizaciji izvajanja sporazuma o kliringih čim večjo pažnjo, da se

Jajnine

zlato naših hranil

ne bi vsled teh sporazumov onemogočal izvoz kmetijskih pridelkov iz države. Danes se že poroča, da se ne morejo izvoziti jugoslovanski kmetijski proizvodi vsled neelastičnih predpisov o kliringu neposredno v državo potrošnje, temveč se izvažajo le s posredovanjem tretjih držav.

6. Zbornični svet prosi kr. vlado in Narodno skupščino, da v tem času težkih gospodarskih razmer ne izda nobenih odredb, ki bi mogle posredno ali pa tudi neposredno povzročiti **ново obremenitev narodnega gospodarstva**.

Iz naših organizacij

Združenje trgovcev v Ribnici obvešča svoje člane, kakor tudi člane ostalih prisilnih združenj za sodne okraje Ribnica in Vel. Lašče, da bo dne 11. decembra 1932, ob 10. uri dopoldne, v salonu gostilne »Pri Cenetu« v Ribnici predaval sodnik upravnega sodišča v Celju gosp. dr. Ivan Likar o pridobitinskem davku in davku na poslovni promet.

Vse prizadete gospodarstvenike vabimo k številni udeležbi.

*

Praznovanje praznikov

Združenje trgovcev za srece Celje, Gornjigrad in Šmarje pri Jelšah v Celju (prej sreski gremij trgovcev) predloži svojim članom one naredbene predpise, kakor tudi sklepe občnih zborov iz leta 1926 in 1927, ki urejujejo disciplino v pogledu odpiranja in zapiranja trgovinskih obratovalnic spričo različnosti praznikov v mesecih december t. l. in januar prihodnjega leta.

Trgovine morajo biti zaprte ves dan 1. decembra, dan ujedinenja, 17. decembra, rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra, 25. decembra, božič, 26. decembra, praznik Sv. Štefana, 1. januarja, Novo leto, 6. januarja Sv. trije kralji.

Trgovine morajo biti zaprte samo popoldne: 8. decembra, praznik Marijinega brezna, sp.

V nedeljo, dne 18. decembra je dovoljeno obratovanje v trgovinah **ves dan**.

Predsedstvo uprave.

*

Trgovine v nedeljo pred sv. Miklavžem dne 4. t. m. bodo v Ljubljani dopoldne odprte. — Predsedstvo Združenja trgovcev.

*

VABILO

na sejo predsedstva Zveze trgovskih združenj Dravske banovine,

ki se bo vršila

v petek, dne 9. decembra t. l. ob 10. uri dopoldne v mali dvorani Narodnega doma v Celju.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Proračun za leto 1933.
4. Razprava o težnjah trgovstva v pogledu monopolskega zakona.
5. Razprava o zaščiti domače industrije in smeri naše gospodarske politike.
6. Slučajnosti.

Prosimo Vas, da se seje točno in zanesljivo udeležite.

Zveza trgovskih združenj Dravske banovine v Ljubljani.

Predsednik: Josip J. Kavčič s. r.

Tajnik: Igo Kaiser s. r.

Viktor Meden

veležanljarna
ruma, vinjaka in brezalkoholnih pijač.
LJUBLJANA, Celovška cesta šte. 10.
Telefon 20-71. Telefon 20-71.

UVOZ KMETIJSKIH PRIDELKOV V ITALIJO

V oktobru 1932 je uvozila Italija 203.451 kvintalov pšenice proti 74.037 stotom v oktobru lanskega leta. Koruze pa je uvozila v letošnjem oktobru Italija 95.512 stotov, dočim je v lanskem oktobru uvozila 475.860 stotov. V času od 1. julija do 31. oktobra je Italija uvozila pšenice letos 1.018.350 stotov (lani 1.136.538), koruze pa 1.808.654 (lani 3.585.297) stotov.

Obiščite automatični bulet

D A J - D A M

„BUDDHA“

čajne mešanice so najboljše

TEA IMPORT, LJUBLJANA

Telefon 26-26

Včna pot 15

Telefon 26-26

Po svetu

Vsled eksplozije motornega stroja je bilo ubitih v Hrastniku šest rudarjev. Pomagajte rodbinam ponesrečenih rudarjev!

Za carinsko unijo med Grčijo in Jugoslavijo se je izjavil grški zunanji minister Ratis.

Minister za socialno politiko je zvišal prispevek za neugodno zavarovanje delavcev od 6 Din na 7 Din za vsakih 100 Din zavarovane mezde in za vsak odstotek nevarnosti.

Banski svet Moravske banovine je pričel pod predsedstvom bana Nikolića zasidati. Banskemu svetu je bil predložen proračun v celotni višini 49.8 milijonov Din.

Socialistična stranka Jugoslavije bo po izjavi tajnika delavske zbornice v Sarajevu Jove Jakšića zopet obnovljena.

Ugodnosti § 5 zakona o zaščiti kmeta se smejo poslužiti z dovoljenjem ministrskega sveta tudi Valjevska okrožna banka, Mestna hranilnica v Osijeku in Mestna hranilnica v Splitu.

Zagreški stavbeniki so se izrekli proti zakonskemu načrtu o pooblaščenih inženjerih, ker je v nasprotju z obrtnim zakonom.

Hranilne vloge v vojvodinskih denarnih zavodih so se v septembru znižale od 1.083 na 1.051 milijonov Din. Lani v septembru so znašale 1348 milijonov.

Borza za ribe bo ustanovljena z odlokom banske uprave na Sušaku.

Se eno tekstilno tovarno dobi Kranj, ki jo zgradi g. Prah. Nova fabrika bo zaposlevala le domače ljudi.

Francija bo sklenila s sovjetsko Rusijo trgovinsko pogodbo, ki bo podlaga za živahno trgovino evropskih držav z Rusijo.

Novo nemško vlado bo sestavil general Schleicher.

Pri nedeljskih volitvah v Belgiji so dobili mandate: Katoliška stranka 78 (+2), socialisti 78 (+8), liberalci 21 (-7), flamski separatisti 7 (-5) in komunisti 3 (+2).

Bivši fašistični glavni tajnik Turati je bil izključen iz fašistovske stranke, ker se je v zasebnih pismih neugodno izražal o fašizmu.

Francoskemu parlamentu je predložen zakonski načrt, po katerem dobi Alzacija-Lorena več samoupravnih pravic.

Novi generalni guverner Irske. Donald Buckley, ki bi bil vsled aktivnega upora proti Angliji l. 1916, skoraj obešen, je te dni prisegel zvestobo angleškemu kralju.

Sev. Ameriške Združene države bodo povečale svojo kopno vojsko na 14.000 oficirjev in 165.000 mož.

Moratorij za hipotekarne dolgeve mest namerava proglasiti rumunska vlada.

Švicarska bo dobavila Madjarski stroje in strojne dele, za kar ji bo Madjarska v kompenzacijo dobavila 2500 vagonov ječmena.

Bolgarska bo znižala stanarine in sicer za stanovanja z dvema sobama za 20%, za stanovanja s 3-4 sobami za 15% in za stanovanja v več sobami za 10%.

Češkoslovaška devizna komisija je dovolila za december uvoz 15.000 svinj.

Ker so poljske železarne in livarne znižale ceno železa za 10-15 odstotkov, jim je dala poljska vlada naročila za 100.000 ton železnih izdelkov.

Pohod gladnih iz pariških predmestij pred parlament hočejo izvesti komunisti.

221 italijanskih parnikov s skupno tonazno nad pol milijona ton bo demontiranih, ker so brez posla.

Novi poljski parnik »Lublin«, ki bo vršil trgovski promet med Gdinijo in Sev. Ameriko, je bil te dni spušen v morje.

Tokio je z združenjem vseh predmestij postal drugo največje mesto na svetu ter šteje 5.140.000 prebivalcev.

Brezposelne opozarjamo na današnji oglas tvrdke Domača pletarska industrija I. Kališ, Maribor, Trubarjeva 2.

Narodno gospodarstvo v 3. četrtletju

Poročilo guvernerja Narodne banke g. Baillonija

Industrija.

Neenak razvoj v glavnih panogah naše industrije se je v tretjem tromesečju še povečal. Pri večini industrije, ki je navezana na izvoz, se je položaj še poslabšal, dočim se je položaj industrij, ki delajo za domači trg, več ali manj poboljšal. Podražitev tujih izdelkov je povečala zanimanje za domače blago, kar je povzročilo relativno izboljšanje položaja v domači industriji.

Posamezne panoge industrije kažejo v tretjem četrtletju to sliko:

Rudarstvo. — Proti prejšnjemu četrtletju se je povečala produkcija skoraj vseh rud razven premoga. V primeri s produkcijo v tretjem četrtletju lanskega leta pa se je znižala proizvodnja železne rude za 85%, hromove za 25%, pirita za 16%, premoga za 21%, bakra za 13%, soli za 13%, lignita za 7%, dočim se je produkcija svinca in bauxita povečala za 62%, odnosno za 27%. Proizvodnja svinca se je povečala od 94.155 ton v letu 1928 na 153.000 ton. V topilniški proizvodnji se je povečala proizvodnja bakra za 56%, proizvodnja železa pa je padla za 84, črnka za 53 in svinca za 22 odstotkov.

V lesni industriji je bilo stanje vsled velikih izvoznih težkoč neugodno. Tuja industrija more vsled velikih ugodnosti, ki jih uživa, izrivati naš les z mednarodnega trga. Veliko število podjetij je moralo ustaviti delo, druga pa delajo v zelo zmanjšanem obsegu. Industrija lesne destilacije dela v istem obsegu kot prej.

Zaposlenost mlinov je bila slaba. Izvoz moke je neznaten. Izvozilo se je nekaj otrobov in črne moke, dočim bele moke ni bilo mogoče izvoziti.

Industrija za predelavo mesa je delala boljše kot v preteklem tromesečju. Izvoz masti in slanin v Češkoslovaško se je povečal, dočim je izvoz teh predmetov v Avstrijo padel, v Italijo pa sploh popolnoma prenehal.

Vsled podražitve prodajne cene sladkorja se je zmanjšala potrošnja, kar bo privedlo do podražitve, da še bolj zmanjšajo produkcijo, ki se je že v primeri z lanko kampanjo zmanjšala za 27 odstotkov.

Vsled nezadostno razvite domače proizvodnje sirovin in težkoč njih nabave v tujini, so imele naše fabrike olja težave, čeprav so na drugi strani mogle ugodno prodati svoje izdelke.

Zaradi zmanjšanja kupne sile prebivalstva se je zmanjšala potrošnja papirja od 3 kg na 1-8 kg na vsakega prebivalca. Res je, da se je uvoz papirja zelo zmanjšal, toda tudi naše domače papirnice so morale zmanjšati produkcijo.

Industrija celuloze je ustavila delo.

Industrija sode je povečala proizvodnjo vsled močnejšega izvoza in večje potrošnje v državi.

Potrošnja superfosfata je padla v primeri s prejšnjim letom za 50 odstotkov, vsled česar je prišla ta industrija v zelo težek položaj.

Izvoz kalcijevega cijanida v Češkoslovaško je prenehal, dočim je v Avstrijo nekoliko večji kot prejšnje leto. Cene pa so v padanju, potrošnja v državi manjša.

Industrija kalcijevega karbida je zmanjšala svoje delo vsled padanja domače potrošnje in manjšega izvoza. Tudi cene so padle.

Industrija ferosilicija je vsled padca izvoza ustavila delo.

Industrija klorovih derivatov bo morala zmanjšati proizvodnjo vsled manjše potrošnje v državi in manjšega izvoza. Izvoz je padel vsled deviznih omejitev v državah, ki so bile naši najboljši kupci.

Industrija za predelavo kosti in živalskih odpadkov je ustavila delo vsled velikih zalog in slabih znakov za prodajo.

Proizvodnja mila je padla v primeri z lanskim letom za 20%. Razven tega ima ta panoga industrije težave tudi z uvozom sirovin ter so se proizvodni stroški povečali vsled uvedbe davka na luksuzni promet v višini 10%.

Produkcija klejev je padla za 16%, izvoz pa za 20%.

Vsled otežkočenega uvoza tehničnih mazil so se v večji meri uporabljala domača mazila, vsled česar se je njih proizvodnja povečala, cene pa so pričele rasti.

Izvoz umetnih organskih gnojil je v dvigu.

Vsled zmanjšane potrošnje cementa (za 30% v primeri z letom 1931) je fabrika v Ralji utavila delo, druge pa so zmanjšale produkcijo.

Zaposlenost v težki železni industriji je

večja kot v prejšnjem tromesečju, zaostaja pa za proizvodnjo v lanskem letu. Proizvodnja cevi se je povečala, ravno tako dobro napreduje proizvodnja jekla.

Industrija za predelavo železa je slabše zaposlena. Zmanjšanje proizvodnje se ceni na 30 do 50 odstotkov. Zlasti je padla proizvodnja železniškega materiala. Pri proizvodnji ostalih železnih izdelkov se opazi sezonsko izboljšanje.

Tekstilna industrija dela mnogo vsled večjega povpraševanja v zadnjih mesecih. Povpraševanje se je po vsej verjetnosti povečalo vsled tega, ker so se trgovci vsled skakanja cen pravočasno založili z blagom.

Stanje industrije kož je neugodno, ker pada tako notranja potrošnja kot izvoz. Ravno tako se je tudi zmanjšala proizvodnja čevljev.

Zunanja trgovina.

V tretjem četrtletju je znašala zunanja trgovina 1.393 milijonov Din proti 2.585 milijonem v istem tromesečju leta 1931, kar pomeni znižanje za 46,2%. Izvoz je znašal 556.854 ton v vrednosti 661,5 milijonov Din, uvoz pa 284.654 ton v vrednosti 731 milijonov Din.

Mlinarsko zborovanje

Eden izmed najbolj zanemarenih, dasi obenem najvažnejših obrtov je bil doslej mlinarski obrt. Pri tem mislimo na slovenske mlinarje. Kajti vojvodinski in deloma tudi hrvaški mlinarji so dosti na boljem nego naši, ker pač nikjer ni bilo malo mlinarstvo tako razširjeno kakor v Dravski banovini. Pri nas imajo sicer mlinarji že 50 let obvezne organizacije; vendar se člani teh organizacij niso mogli dosedaj v večji meri udeleževati, ker jim deloma manjka sredstev, deloma potrebne splošne predizobrazbe, skoro brez izjeme pa primernih voditeljev. V zadnjem času pa postaja ta obrt tudi v naši zakonodaji vedno važnejši. Predpisi o prometu s pšenico, davčni in taksni predpisi posegajo globoko tudi v razmere najmanjšega mlinarja, kateremu manjka na eni strani potrebnih voditeljev in svetovalcev, na drugi strani pa zadosti močne strokovne zaščite v organizacijah.

Potreba po pomoči se že par let močno občuti in je postala tem večja po uveljavljenju novega obrtnega zakona, ki tudi posveča mlinarskemu obrtu večjo pažnjo nego dosedanjim zakoni, ker ga uvršča med rokodelske obrte in zahteva, da mora vsak reflektant na mlinarsko obrtno pravico v bodoče s pomočniškim in mojstrskim izpitom dokazati potrebno strokovno in splošno naobrazbo. Nujno je potrebno, da se nekaj pokrene, da pridejo do življenja in delovanja sedanje malopomembne mlinarske zadruge, ki štejejo povprečno po 50 do 60 večinoma siromašnih članov in v sedanji obliki seveda niso sposobne za nobeno večjo akcijo v zaščito stroke. Po našem mnenju je neobhodno potrebno, da se po več takih manjših združenj v večje in močnejše organizacije, katerih centralne pisarne se naj uredijo tam, kjer

nov Din. Izvoz je v primeri s 3. tromesečjem lanskega leta padel za 38,2% po količini in za 51,6% po vrednosti, uvoz pa za 3,4% po količini in za 40% po vrednosti. Tretje tromesečje je torej prineslo še nadalje zoževanja naše zunanje trgovine in je padla zunanja trgovina v tretjem tromesečju za 46,2%, dočim v vseh devetih mesecih t. l. za 44,5 v primeri z lanskim letom. Značilno je, da je vedno večje nerazmerje med padcem količine in vrednosti izvoženega in uvoženega blaga. V tem četrtletju opazimo to nerazmerje v ogromnem obsegu pri uvozu, ki je po količini le neznatno pal, po vrednosti pa za 40%. To prihaja od znatnega povečanja uvoza sirovin (podoben pojav je bil v konjunktornem letu 1929), čemur bi moralo odgovarjati oživljenje industrijske delavnosti v državi, oziroma povečanje potrošnje izdelkov domače predelave.

Če primerjamo gibanje naše zunanje trgovine z gibanjem zunanje trgovine večine evropskih držav, vidimo, da je padec naše zunanje trgovine v Evropi. V Poljski je padla zunanja trgovina v prvih devetih mesecih v primeri z lanskim letom za 54,2%, na Madjarskem za 42,4%, v Češkoslovaški za 40,4%, v Bolgarski za 38,7%, v Avstriji za 38%, v Nemčiji za 37,3%, v Franciji za 35,3%, v Italiji za 30%, v Švici za 29,5% in v Angliji za 13%.

so za to sposobni in voljni voditelji. Morda bi bilo tudi umestno, da se v to delo pritegne Zveza slovenskih mlinov v Ljubljani in se ta zveza pretvori v Zvezo mlinarskih strokovnih združenj v Dravski banovini.

Vprašanj, s katerimi bi se take krepke in živahne organizacije morale baviti, je dovolj. Omenjamo davčne in taksne predpise, navodila za enotne cene, prevozne olajšave za žito in moko, prevajanje žita v inozemske mline, zamenjava žita za moko itd. itd., sama vprašanja, ki posegajo globoko v življenje in delovanje mlinarskega obrtnika in ki bi dala delavnici zadružni pisarni dovolj posla skozi vse leto.

Ta razmotrivanja so dala obrtno-zadružnemu nadzorništvu povod, da je sklicalo za prihodnjo nedeljo, dne 4. decembra v Maribor konferenco delegatov vseh strokovnih mlinarskih organizacij iz bivše mariborske oblasti in povabilo zastopnike te stroke tudi iz onih srezov, kjer mlinarji niso strokovno organizirani. To je prvi mlinarski strokovni sestanek za bivošo Sp. Štajersko, prvi poskus, da se upostavi vez med malimi strokovnimi edinicami. Namen konference je z gornjimi izvaji podan: V prvi vrsti ustanovitev močnejših strokovnih organizacij, eventualno tudi zveze teh organizacij za vso banovino. Da se bo pri tej priliki govorilo tudi o obmejnem žitnem prometu, je izven dvoma. Razveseljivo je, da je znani strokovnjak, svetovalec in prijatelj malega obrta g. Zadravec iz Središča obljubil za konferenco poročilo o stanju mlinarske stroke v Dravski banovini z ozirom na zakone zadnjih let, ker bo to poročilo nedvomno vse udeležence zelo zanimalo. Mlinarji čutijo nujno potrebo po takih konferencah in je sigurno, da bo udeležba povoljna.

Davčne zadeve

Šef davčne uprave v Ljubljani je izdal ta razglas:

V smislu člena 131 zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928 Uradni list št. 76/26 naznanjam, da je razpored pridobnine in pavšalnega davka na poslovni promet za davčno leto 1932 razgrnjen na vpogled davčnim zavezancem med običajnimi uradnimi urami v času od 5. decembra do vštete 12. decembra 1932 pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5, II. nadstropje soba št. 12.

Vsi davčni zavezanci so, odnosno bodo še posebej obveščeni o ugotovljeni davčni osnovi in o odmerjenem davku s plačilnimi nalogi (obvestili).

Proti višini davčne osnove in odmerjenega davka se davčni zavezanec lahko pritoži v roku 30 dni po prejemu plačilnega naloga.

Kolek za pritožbo 20 Din.

Ljubljana, dne 29. novembra 1932.

POJASNILO O SKUPNEM DAVKU

V členu 3. uredbe o izvrševanju zakona o skupnem prometu z dne 30. marca 1931

Naš pravi domači izdelek!

vajo uvozniki po pošti fakture obenem s pošiljkami (kot priloga po sprovednem listu) in prihajajo te v roke carinskim oblastem nepotrjene, to je brez potrdila lastnika o njih pravilnosti. Ker takih fiktur carinski organi ne smejo sprejeti kot dokaz vrednosti blaga, bodo carinarnice vrnille takšne fakture pošti, ki jih bo dostavila lastnikom. Lastniki so dolžni, da napišejo predpisano potrdilo. Brez tega potrdila se fakture ne bodo sprejemale kot dokaz vrednosti blaga in se bo v pogledu plačila skupnega in luksuznega davka postopalo, kakor da faktura sploh ni bila predložena.

*

POJASNILO O DAVKU NA LUKSUZ

Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal to pojasnilo: Odmera davka na luksuz pri pavšalnih plačnikih se ima izvršiti istočasno, ko se odmeri splošni davki na poslovni promet na osnovi prometa davka, ki ga je določil davčni odbor za pavšalne plačnike za leto 1932, davčne uprave pa morajo pri tem strogo paziti na to, kateri davčni zavezanci spadajo pod davčni odbor, kateri pa pod oceno davčnega oblastva.

Zamenjava blaga z Madjarsko

Vsled deviznih težkoč in drugih neprilik je v zadnjem času silno nazadovala naša trgovina z Madjarsko. Dočim je bila preje naša trgovinska bilanca z Madjarsko redno aktivna, je postala vsled zastoja trgovine pasivna. V prvih desetih mesecih tega leta je bila pasivna že za 25 milijonov Din. Zlasti težko je bil vsled deviznih omejitev zadet naš lesni izvoz, ki je skoraj popolnoma prenehal. Iz gospodarskih krogov je zato izšel predlog, da se naj zopet uvede med Madjarsko in Jugoslavijo prosta zamenjava blaga, ker je to edino sredstvo, da se oživi zunanja trgovina. Ta predlog je bil simpatično sprejet tako od jugoslovanske kot od madjarske vlade. Posledica tega je bila, da se je ustanovilo v Beogradu Jugoslovansko-madjarsko društvo za izmenjavo blaga, ki bo delalo roko v roki s sličnim društvom, ki je bilo ustanovljeno v Budimpešti. Kdor bo hotel kaj prodati ali kupiti iz Madjarske se bo moral obrniti na eno teh društev, ki bo posredovalo zamenjavo blaga. Na ta način bo vsak izvoznik rešen dveh velikih skrbi, kako namreč komu prodati svoje blago in kako priti do plačila. Ker bo država pri društvu vršila kontrolo, bo mogla tudi preprečiti, da bi se naročevalo nepotrebno blago. Tako je tudi državni interes popolnoma zavarovan. Predsednik beograjskega društva je ugledni beograjski gospodarstvenik Branković, gen. tajnik pa g. Heinrich iz Zagreba.

BOLGARSKA BO ZAČELA PRIDOBIVATI ZLATO

Sofijsko »Utro« najavlja, da bo Bolgarska v kratkem času pričela pridobivati zlato. Lastniku rudnika, ki se nahaja blizu vasi Milovštica v trnskem okraju, se je posrečilo pridobiti neko ameriško firmo, da je dala potreben kapital za izkoriščanje rudnika. Vse potrebne stavbe so že gotove in vsak hip bodo prišli tudi potrebni stroji. Zlato se bo pridobivalo po najmodernejši metodi s pomočjo cijanizacije. Geološke preiskave inž. Maksimova od trgovinskega ministrstva so ugotovile, da je v eni toni 20 do 25 gramov zlata.

UVOZNO CARINJENJE POŠTNIH POŠILJK

Po razpisu carinskega oddelka finančnega ministrstva mora biti na vsaki fakturi, ki se zaradi zacarinjenja predloži carinski oblasti, potrdilo lastnika blaga o njeni pravilnosti. Množe se pa primeri, da dobi-

SLOVENIA TRANSPORT
LJUBLJANA - TELEFON 27-18

MEDNARODNI TRANSPORTI

Prievzem transportov v inozemstvo in iz inozemstva — Reekspedicije na vseh postajah — Zastopstva v vseh tu- in inozemskih trgovskih in industrijskih centrih. — Informacije brezplačno.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca mlačnejša:
promet Din 1,120.208-92.

Prošli teden je zaključila ljubljanska borza z zelo zmanjšanim deviznim prometom, osobito v primeri s predzadnjim tednom, čigar skupni promet je celo presegal 2,172.000 Din. Omenjeno nazadovanje je pripisovati predvsem slabšemu klirinškemu prometu v devizi Dunaj, deloma pa tudi manjšim privatnim deviznim ponudbam, ker je Narodna banka na vseh borznih sestankih minulega tedna intervenirala v dosedanjem obsegu in dajala dnevno za okoli 40.000 Din deviz na razpolago. Posredovanje Narodne banke je bilo v glavnem osredotočeno na devize Curih (72.000 Din), London (59.000 Din) in Newyork (70.000 Din), dočim je znašal promet v privatnem blagu posameznih deviz kot sledi (vse v tisočih dinarjev, številke v oklepajih značijo promet v predzadnjem tednu): Amsterdam 6 (6), Berlin 24 (5), Bruselj 31 (6), Curih 72 (233), Dunaj 216 (836), London 83 (650), Newyork 264 (71), Pariz 227 (316), Praga 0 (0) in Trst 40 (49).

Močno spremenjeno sliko nam nudi primerjava dnevnega deviznega prometa doseženega tekom zadnjega in predzadnjega tedna (vse v tisočih dinarjev):

Ponedeljek (21. nov.)	172, (14. nov.)	1694
Torek (22. nov.)	384, (15. nov.)	340
Sreda (23. nov.)	315, (16. nov.)	42
Četrtek (24. nov.)	145, (17. nov.)	41
Petek (25. nov.)	103, (18. nov.)	54

Kajti iz gornjih podatkov je razvidno, da je bilo samo na ponedeljkovem borznem sestanku (dne 14. t. m.) zaključeno za preko pol milijona dinarjev več deviz ko v celem pretečenem tednu. Nasprotno pa sta zadnji in predzadnji terek zabeležila skoro istotoliki dnevni devizni promet, med tem ko se ostali borzni dnevi v tem pogledu znatno razlikujejo.

Zaključki v privatnem kliringu so bili perfekturirani na borznih sestankih od 21. in 23. t. m. za avstrijske šilinge (ca 213.000 dinarjev), dne 22. t. m. pa za dinarske devize v skupnem iznosu 157.000 dinarjev.

Devizna tečajnica prejšnjega tedna kaže v splošnem mlačnejšo tendenco kot je razvidno iz teh-le tečajnih tabel od 21. in 25. t. m.:

Devize	21. nov 1932.	25. nov. 1932.
	najnižji Din	najvišji Din
Amsterdam	2314-01	2325-37
Berlin	1367-64	1378-44
Bruselj	798-57	802-51
Curih	1108-35	1113-85
London	189-19	190-79
Newyork	5740-20	5768-46
Pariz	225-77	226-89
Praga	170-67	171-53
Trst	294-57	296-97

Temeljem gornjih razpredelnice je od ponedeljka na petek utrpela največji tečajni padec (244 poena) deviza London, manjši deviza Trst (0-61 poena), Bruselj (0-55) in Pariz (0-25), medtem ko je v tem času Amsterdam okrepil svoj tečaj za skoro dva poena (1-95). Edini Curih je konstantno beležil in bil na vseh borznih sestankih

PŠENICA CENEJŠA KO ŽAGANJE

Vsled ponovnega padca žitnih cen je prišlo več farmerjev v konkurz. Zastopnik pridelovalcev pšenice v Calgary v Sev. Ameriki je zagovarjal svoje klijente in dokazoval, da jih ne zadene nobena krivda, če ne morejo plačati, kajti pšenica je tako padla, da velja tona pšenice 9 dolarjev, tona žaganja pa 10. Pri tako silnem padcu, ko je žaganje dražje ko pšenica, pač ni čudno, če kmetje ne morejo plačati dolgov.

kih zadnjega tedna trgoval na dosedanji bazi 1108-35 za denar in 113-85 za blago. Devize Berlin, Newyork in Praga so med tednom sicer nekoliko oscilirale, a v petek (25. t. m.) beležile ob ponedeljkovih tečajih, torej brez izprememb. Dunaj in Budimpešta še vedno nista beležila, notie ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče

Tendenca na državne papirje čvrstejša; brez prometa.

Izmed državnih papirjev je tekom tedna zabeležila še največji tečajni porast Vojna škoda in sicer od ponedeljka (205 dinarjev) na petek (Din 210—) za celih deset točk. Tudi 7% investicijsko posojilo je od torka (Din 45—) do četrta (50 dinarjev) okrepilo svoj blagovni tečaj za nič manje ko pet poenov in šele v petek utrpelo tri točke tečajnega padca. A dočim je ta papir na prvem borznem sestanku tekočega tedna beležil samo za denar (Din 45—) je včeraj njegova denarna notica sploh izostala.

Za Blairova posojila je značilna torkova notica za blago, ker je že tega dne doseglo 8% Blairovo posojilo svoj najvišji tečaj, t. j. 44—, in prav tako 7% Blair, ki je notiral 41— to je najvišje v tem tednu, medtem ko sta omenjena efekta bila nudena že koj naslednjega borznega dne ob najnižjih tečajih tekom zadnjih borznih sestankov in sicer 8% oziroma 7% Blair po 41— oziroma po 40—.

Od industrijskih papirjev je skozi ves tekoči teden beležila edinole Tvorica za dušik d. d. Ruše na dosedanji bazi 125 dinarjev za denar.

Lesno tržišče

Tendenca mlačna; brez zaključkov.

V pozni jesenski sezoni se je lesni izvoz nekoliko poživljal, ker je promet z Italijo — kakor izgleda — bolj urejen. Vsled na minimum reducirane produkcije pa so se zaloge pri nas tako zelo skrčile, da se naročila posebno v suhem lesu sila težko izvršujejo. Zlasti v hrastovini, bukovini in drugih vrstah trdega lesa se suhega blaga ali sploh ali pa zelo težko dobi. Opažati je tudi, da so se pričeli izvažati filerji za katere že dolgo ni bilo sploh nobenih povpraševanj. V mehkem lesu se išče gorenjska smreka in blago III. vrste.

V drvah se je izvoz oživel, dočim je izvoz oglja v Italijo radi previsokih uvoznih carin docela onemogočen.

Tečaj 2. decembra 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2316-79	2328-15
Berlin 100 M	1368-19	1378-99
Bruselj 100 belg	798-02	801-96
Budimpešta 100 pengő	—	—
Curih 100 fr.	1108-35	1113-85
London 1 funt	186-42	188-02
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5741-59	5769-85
Pariz 100 fr.	225-35	226-47
Praga 100 kron	170-67	171-53
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 lir	291-90	294-30

Naš tujski promet

Cianki o tujskem prometu se ponavljajo v zadnjem času vedno pogostje v našem casopisu, kar je dokaz vsestranskega zanimanja za to panogo gospodarstva, ki postaja v mejah Slovenije odnosno v Dravski banovini že kot sine qua non, kot vir donokov, brez katerih se ne more več vzdržati ravnovesje v finančnem gospodarstvu naše banovine. To prepričanje nam mora preiti v kri in meso in nam mora biti podlaga za delo, ki je danes začelo zastajati iz razloga, ker je v zadnjem času mnogo drugih manj ali več važnih zadev izpodrinilo to naše življensko vprašanje.

Vsak dan nam mora biti jasnejše, da so sosedne države stagnacijo v našem tujskem prometu izrabile v to, da so s smotreno propagando in z naporom vseh sil začele pridobivati na terenu ravno tam, kjer je vladalo kolikor toliko zanimanja za našo Slovenijo in odkoder smo dobivali v zadnjih letih še največ naših tujih gostov. Pri vsej dobri volji in dobrih namerah onih, ki polagajo važnost v obisk naših tujsko-prometnih krajev od strani domačih gostov, pa mora biti vsakomur jasno, da nam more zagotoviti predvsem finančne uspehe tujskega prometa le inozemski gost. Da je naša Slovenija v celoti eno samo letovišče, to smo slišali že pogosto od domačih in tujih gostov. Če je torej kdo tožil, da so tuji gosti v enem ali drugem kraju odvezemali mesta našim domačim gostom, je to dokaz popolnega nerazumevanja dejanskega položaja. Poleg vseh domačih gostov, ki potrebujejo od mora ali zdravljenja v naših zdraviliščih in klimatskih mestih, ima Slovenija dovolj prostora, da sprejme najmanj še 100% inozemskih gostov več, kot jih je do sedaj kadarkoli imela pod svojo streho. Treba je le primerne reklame, ki porazdeli goste po različnih letoviščih in zdraviliščih v gotovih časovnih presledkih.

Zato nas propaganda za obisk domačih kopališč in letovišč od strani domačih gostov, ki se mora vršiti s primerno obzirnostjo, ne sme ovirati pri propagandi za obisk naših tujsko-prometnih krajev od strani inozemcev. Res je zadnje leto izjemni gospodarski in mednarodni položaj zahteval izjemne mere v tujskem prometu, vendar se pa to ne sme vkoreniniti in izjema ne sme postati pravilo.

Pa tudi v vseh drugih ozirih se moramo za ta trenutek pripraviti, ker bo konkurenca od strani sosednih držav posebno občutna takrat, ko bo ob izboljšanju gospodarskega in mednarodnega položaja tujski promet predvidoma doživel največji razmah. Dela na polju tujskega prometa je torej dovolj in ga je treba le medsebojno primerno razdeliti.

V to svrhu je važno predvsem ugotoviti, kdo je na uspehih tujskega prometa posebno zainteresiran in koga zadene dolžnost sodelovanja.

Da ima javna uprava v prvi vrsti korist od tujskega prometa, ni treba poudarjati. Zato pomaga kraljevska banska uprava s svojo avtoriteto povsod, kjer privatna iniciativa ne more doseči potrebnih uspehov. Podpira delo tujsko-prometnih organizacij s tem, da uglaja pot njihovem udeleževanju, jim odpira po možnosti vire za potrebna poslovna sredstva ter jim s posebnimi odredbami omogočuje rešitev za tujski promet važnih vprašanj.

V posebnem oddelku banske uprave se stekajo vse niti tujskega prometa v banovini, se zbirajo podatki za točno statistiko tujskega prometa, ki je najvažnejše merilo za uspehe ali neuspehe vsakega gospodarstva, ter se na podlagi te statistike določajo smernice za bodoče delo na napredku tujskega prometa.

Vse podrobno delo pa prepušča banska uprava privatnim organizacijam tujskega prometa, ki so v svojem delu elastičnejše ter brez vsakega birokratizma in morejo

to nalogo mnogo uspešneje izvrševati kot javna uprava. Četudi so te organizacije povsem neodvisne, je neizbegljiva potreba, da so v stalni in redni zvezi z javno upravo. Altruističen značaj teh organizacij, ki delajo le za splošni blagor, pa na drugi strani narekuje tudi javni upravi v lastnem interesu dolžnost, da sodeluje z njimi in da jih v vsakem oziru podpira.

Poleg javne uprave imajo pa korist od tujskega prometa obrtniki, v prvi vrsti hotelirji in gostilničarji, ter v splošnem vsa trgovina in industrija. Gotovo smem trditi, da pride najmanj ena četrтина sezonskih gostov v Slovenijo z namenom, da ustvari ali utrdi trgovske zveze. Zato zadene trgovske in obrtniške organizacije dolžnost sodelovanja za napredek tujskega prometa.

Z veseljem smemo ugotoviti, da se Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v največji meri zaveda te svoje dolžnosti ter se aktivno udeležuje pri vseh razpravah o vprašanjih te gospodarske panoge in tudi gmočno podpira organizacije tujskega prometa. Ne manjka torej zanimanja, iniciativnega dela in požrtvovalnosti od strani naše javne uprave, javnih korporacij in tujsko-prometnih organizacij, toda vztrajnost tega dela mora začeti pešati vsled omalovaževanja in pomanjkanja zanimanja za to delo od strani onih, katerim v prvi vrsti velja to delo in kateri imajo od njega glavno korist. Pri obisku tujsko-prometnih obratov sem imel večkrat priliko slišati najostrejšo kritiko o tem delu ravno tam, kjer sem našel najmanj razumevanja za tujski promet, kjer mi je vsak pogled odkril, kako potrebno bi bilo za vodstvo dotičnega obrata, da bi se seznanilo z najenostavnejšimi zahtevami tujkega obrata.

Tu tiči glavna ovira napredka našega tujkega prometa in tu nas čaka še mnogo važnega, podrobnega dela.

S tem sem se dotaknil onih krogov, katere zadeva tako v lastnem kot v splošnem interesu in v prvi vrsti dolžnost intenzivnega sodelovanja na polju tujkega prometa.

To sodelovanje ne zahteva veliko gmočnih žrtv, temveč samo nekoliko dobre volje, zato kljub sedanjim gospodarskim težkočam ne smejo in ne morejo veljati izgovori kakršnekoli vrste, če se v tujsko-prometnih obratih ne postreže tujcu tako kot zahtevajo prilike današnjega časa. Noben tujec se ne bo pritoževal, če mu v skromnejšem obratu postreže čedno oblečena natakarka mesto natakarka v fraku, zabavljal pa bo povsod čez tujsko-prometne prilike dotičnega kraja, če mu bo stregla natakarka z zanemarjeno zunanjo stjo, če mu bo pogrnila mizo z umazanimi prtom, če vidi, da dotična oseba ne pozna najenostavnejših predpisov serviranja, če ni niti poučena o tem, da se danes ne je več z nožem itd.

Vse te stvari se pa opažajo danes lahko ne samo v vaški gostilni, temveč v tujsko-prometnih centrih in v obratih, o katerih stoji v prospektih, da so moderno urejeni, s prvovrstno postrežbo itd.

Tega bi danes ne bilo več treba, ko imamo praktično knjigo o serviranju, ki pa, kakor slišim, leži skoro polnoštevilno v zalogi knjižarne. Toda bolj je, zgubiti goste, spraviti dotični tujsko-prometni kraj v slab glas, izpostaviti najostrejši kritiki inozemcev vrednost in zanesljivost propagande od strani naših tujsko-prometnih organizacij ter razdirati na ta način, kar te grade, kot pa žrtvovati par dinarjev za to knjigo in par uric za pouk svojega osebja.

Ta malobrižnost naših tujsko-prometnih obratov, ki bi morali biti glavna podpora propagandnega in iniciativnega dela naše javne uprave in naših tujsko-prometnih organizacij, je glavni vzrok zastajanja v razmahu našega tujkega prometa.

Dr. Pirčeva

sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Seveda ne mislim s tem vreči vse naše tujsko-prometne obrate v en koš. Imamo lepo število podjetnih, v tujsko-prometnih obratih verziranih ljudi, ki so večje ali manjše premoženje žrtvovali v svrhu povzdige tujskega prometa, ki so ustvarili vzorne obrate z najboljšo voljo, držati jih na višku zahtev tujskega prometa, ki pa žal le vegetirajo, več ali manj po krivdi javnosti.

S tem pridem do onega činitelja, katerega poleg že naštetih zadeva moralna dolžnost sodelovati pri napredku tujskega prometa, in to je naše občinstvo, naš konzument, ki tvori večino našega naroda in bi vsled tega mogel v največji meri podpreti delo za napredek te gospodarske panoge.

Žal je pa ravno oni del našega naroda, katerega avtoriteta v javnosti bi mogla v večji meri vplivati na izboljšanje v vodstvu teh obratov, ostal preveč v sponah svojega konservatizma ter se počuti tem srečnejšega, čim bolj »po domače« se more gibati. Zato ne posega teh obratov, kateri so urejeni v smislu sodobnih potreb, v meri, kot bi bilo potrebno, da bi s tolikimi žrtvami ustvarjeni obrati mogli prospevati, je pa prekomoden, da bi vplival na vodstvo obrata, katerega gost je, da bi se prilagodilo zahtevam sedanjega časa. Tako prvi obrati razpadajo, drugi ne napredujejo, ker je zanje obstoječe stanje ugodnejše.

Iz vsega tega vidimo, da je ves naš narod in vsak posameznik lahko soudeležen na delu za napredek tujskega prometa. Če bi si bili vsi svesti te naše moralne dolžnosti, bila bi naša Dravska banovina glede tujskega prometa lahko vzor vsem drugim banovinom, ne bilo bi nam treba v toliki meri tožiti o finančni krizi in naš lep severni kotiček kraljevine bi bil glede tujskega prometa v očeh inozemstva vsega zavidanja vreden.

—er.

Vpisale so se nastopne firme:

Sedež: Kamnik.

Besedilo: Avtobusno podjetje Rode in drug, družba z o. z.

Obratni predmet: Obratovanje avtobusnega podjetja na progi Ljubljana—Novo mesto.

Višina osnovne in vplačane glavnice: 16.000 dinarjev.

Poslovodje: Rode Alojzij, avtopodjetnik iz Kamnika, Zica št. 1.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 16. septembra 1932.

Firm. 780/32 — Rg C V 90/1.

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Slovenska založba, družba z o. z.

Obratni predmet: Založba in prodaja prvenstveno slovenskih slovstvenih, znanstvenih, umetniških in fotografskih publikacij. — Prodaja vseh vrst papirja, papirnatih izdelkov, vseh pisarniških, šolskih in knjigovodskih potrebščin.

Višina osnovne in vplačane glavnice: 10.000 Din.

Poslovodje: Kranjc Slavko, profesor v Zg. Šiški 182, Krošl Anton, profesor v Ljubljani, Kržičeva ul. 6.

Družbo zastopata dva poslovodji kolektivno.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 18. novembra 1932.

Firm. 931/32 — Rg C V 97/1.

*

Sedež: Maribor, Koroška cesta št. 27.

Besedilo: Favorit, Fössl & Kunst.

Obratni predmet: Izdelovanje potrebščin za tekstilno industrijo.

Družbena oblika: Javna trgovska družba od dne 3. oktobra 1932.

Družabniki: 1. Fössl Vilko, trgovec v Mariboru, Vodnikov trg št. 5/I. 2. Kunst Marica, zasebnica v Mariboru, Vodikov trg št. 6/I.

Za namestovanje upravičen: Tvrdko zastopata oba družabnika kolektivno.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III.,

dne 17. novembra 1932.

Firm. 965/32 — Rg A III 228/1.

*

Sedež: Vič-Glince, Tržaška cesta št. 8.

Besedilo: Prva jugoslovenska tovarna za dišladi, slad in kvas Rudolf Zaloker, Ljubljana-Vič.

Obratni predmet: Tovarniška proizvodnja dišladi, slada in kvasa.

Imetnik: Zaloker Rudolf, tovarnar, Vič-Glince, Tržaška cesta št. 8.

Prokurista: Zaloker Marija, žena tovarnarja, Glince-Vič, Tržaška cesta 8, Habenberg-Oto, družabnik, Vič-Glince, Tržaška cesta 6.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 18. novembra 1932.

Firm. 930/32 — Rg A VII 111/1.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Tovarna otroških vozičkov Kucler & Comp.

Zbod izstopa javnega družabnika Mrzli-karja Franceta je prenehala javna trgovska družba.

Besedilo firme odslej:

Mehanična delavnica Stanko Kucler.

Lastnik: Kucler Stanko v Ljubljani VII., Celovška c. 42.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, dne 23. septembra 1932.

Firm. 794 — Rg A VII 97/2.

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Češka industrijalna banka, podružnica v Ljubljani.

Družba temelji sedaj na pravilih, izpremenjenih glede §§ 29. in 51. s sklepom občnega zbora z dne 10. marca 1930 in v to pooblaščenega predstojništva z dne 21. maja 1930.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 16. septembra 1932.

Firm. 754 — Rg B I 89/133.

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Češka industrijalna banka, podružnica v Ljubljani.

I. Izbrisejo se: član upravnega sveta dr. Vladimir Škarda, dr. Josef Tvrsky, ravnatelj (prokurist) Henrik Kopriva, član (predsednik) upravnega sveta Jan Novotny, član upravnega sveta Jaroslav Ort, prokurist Stanislav Kolarsky, član predstojništva in drugi namestnik predsednika upravnega sveta František Hanuš, prokurist (ravnatelj) podružnice v Ljubljani Emil Kroužek, prokurist (namestnik ravnatelja) František Hozak, član upravnega sveta Jindrich Marek in ju.dr. Zdenek Kroutil, namestnik navnatelja Eduard Papesch, član upravnega sveta Jindrich G. Maštalka.

II. Vpiše se:

a) da je bil Klement Florian imenovan za vrhovnega ravnatelja in izvoljen za člana upravnega sveta;

b) da sta bila kooptirana kot člana upravnega sveta arch. Eduard Socher, stavebenik v Pragi, in Vaclav Vomela, posestnik v Opočnici pri Podebradích;

c) da sta imenovana ravnatelja gg. Jaroslav Hainz in Jaroslav Šimek za prava ravnatelja in člana upravnega sveta;

d) da je bil ravnatelj ju.dr. Karel Pelikan kooptiran za člana upravnega sveta;

e) da je bil član upravnega sveta ing. arch. Otokar Nekvasil izvoljen za predsednika upravnega sveta;

f) da je bil II. namestnik predsednika upravnega sveta Rihard Ježek izvoljen za I. namestnika predsednika upravnega sveta;

g) da je bil ing. Vaclav Schedlbauer izvoljen za drugega namestnika predsednika upravnega sveta;

h) da je bil ju.dr. Josef Weger iz Prage X. čp. 244 kooptiran za člana upravnega sveta;

i) da je bil ing. Emil Pick, veleindustri-jec v Časlou, izvoljen za člana upravnega sveta;

j) da je bila Josefu Hlavačku podeljena prokura;

k) da je bil prokuristu ljubljanske podružnice Stanislavu Hlusički podeljen naslov dirigenta.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 16. septembra 1932.

Firm. 755 — Rg B I 89/134.

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: »Danubia« trgovina s potrebščinami za čevljarsko in usnjarsko industrijo, družba z o. z.

Glasom »pogodbe o izpremembi družabne pogodbe z dne 16. marca 1932, opr. št. 291/1932«, z dne 2. IX. 1932 se je izpremenila osnovna družbena pogodba te družbe v § 3.

Osnovna glavica družbe se je povišala za 2.500 Din na 12.500 Din.

Vpiše se poslovodja Haufl Fran, trgovski poslovodja v Zgor. Šiški št. 1.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 16. septembra 1932.

Firm. 772 — Rg C V 63/2.

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Tovarna klobukov Šešir d. d. v Škofji Loki.

S sklepom rednega občnega zbora z dne 10. IX. 1931 se je znižala osnovna glavica od 2.500.000 Din na 500.000 Din, ki obstoji odslej iz 5.000 polno vplačanih in na pri-nošnika glasečih delnic nom. Din 100— in se je izpremenil zadevno § 7. družbenih pravil.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 18. novembra 1932.

Firm. 940 — Rg B II 1/14.

*

Sedež: Maribor.

Besedilo: »Kovina« prva jugoslovenska metalurgična industrija d. d.

Izbrisejo se dosedanja člana upravnega sveta Stein Artur, solastnik tvrdke Metall-fabrik in Oed, in inž. Stein Valter, ravn. v Mariboru; vpišejo pa se novokooptirani člani upravnega sveta Rudinger Pavel, ravnatelj v Mariboru, Tezno 30, Schiller Ernst, ravnatelj tvrdke Rothmüller-Mer-va d. d. Wien, L. Goldschmidt-gasse 4, Hirsch Viljem, industrialec v Plznu, Plache-ka ulica, in inž. Stein Oswald, družabnik tvrdke Stein & Hirsch, Wien V., Markt Pie-ting 6.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. I., dne 17. novembra 1932.

Firm. 969/32 — Rg B I 12/27.

Anglija bo plačala

Kljub težki finančni situaciji in padanju funta bo vendar Anglija izpolnila svojo obveznost in plačala Ameriki dne 15. decembra zapadli obrok. Gentlemenska vzgoja angleškega naroda se je tudi pri tej priliki izkazala. Kako velika je žrtev Anglije, se vidi najlepše iz naslednjih števil. Vsled padca funta mora Anglija plačati 30.137.000 funtov, pri polni vrednosti funta pa bi plačala le 19.110.000 funtov. Leta 1922 je znašal angleški izvoz v Ameriko 55 milijonov funtov, danes le še 17 milijonov. Z izvozom leta 1922 bi Anglija lahko plačala ves decemberski obrok in bi ji še ostala skoraj enaka vsota, sedaj ne zado-stuje skoraj niti dvakraten izvoz. Vrh vsega pa funt še nadalje pada in je padel že na 3/13 napram dolarju, kakor še ni bil nikdar tako nizko. Vsako novo nazadovanje funtovega tečaja pa povečuje angleško žrtev. In vendar je Anglija pripravljena plačati in prvih 1.500.000 funtov v zlatih pa-licah je že bilo natovorjenih na dve ladji, da poneseta denar v Ameriko.

ZOBNI ATELJE — DENTIST

BITENC LUDVIK

se je preselil s Kongresnega trga 8 v Škofjo ulico št. 12, I. nadstropje (v hišo kavarne Tabor)

ORDINIRA od 8—12 dopoldne od 2—5 popoldne

SVETOVNA GOSPODARSKA KONFERENCA

Kakor smo že poročali, je svetovna gospodarska konferenca zopet odložena in se bo vršila šele maja meseca v Londonu. Vsled ameriškega negativnega odgovora na prošnjo evropskih držav za odložitev plačil vojnih posojil pa ni izključeno, da se bo konferenca vršila še kasneje, če se bo sploh še mogla vršiti, kajti prav mogoče je, da propade lozanski sporazum, ki je šele omogočil svetovno gospodarsko konferenco. Priprave za sklicanje svetovne gospodarske konference pa se vrše še nadalje in sestavlja se je tudi že ta dnevni red konference: 1. Zopetna splošna uvedba zlate valute. 2. Vprašanje zvišanja cen. 3. Ovine mednarodni trgovini. 4. Finančni in gospodarski položaj sred-njih in vzhodnih evropskih držav. Glede kartelov pa med strokovnjaki še ni prišlo do soglasja in zato ne pride vprašanje kartelov na dnevni red konference.

Konkurzi in prisilne poravnave

Odpravljeni so konkurzi: trgovca Čepon Karla in Vike na Jesenicah ter trgovca Karla Kumera v Kamniku, ker je bila razdeljena vsa masa. Nadalje je odpravljen konkurz Produktivne zadruge pleskarjev in sobo- in črkoslikarjev, ker ni kritja za stroške postopanja.

Potrjene so poravnave izven stečaja: sla-ščičarskega mojstra Mantela Karla v Celju (prvenstveni upniki celotno, ostali 40%), trgovca Jelovška Josipa v Ljutomeru (kvota 45%) in trgovca Neumana Gvidona v Turskem vrhu pri Ptujju (kvota 50%).

»TRGOVSKI TOVARIŠ«

Najnovejša številka te naše izvrstno ure-jevane gospodarske revije prinaša zopet zanimivo in bogato vsebino. Znova opozar-jamo vse bralce na »Trgovskega tovariša«, da ga prečitajo in se nanj naroče, če že niso naročeni. Vsebinska najnovejša številka »Trgovskega tovariša« je: F. Z.: Težnje naših privatnih nameščencev v pogledu ureditve bolniško-nezgodnega zavarovanja. Fr. Zelenik: Nedostatek v trgovini: Pre-več kreditiranja! — Franc Dolničar: Re-klama in narodno gospodarstvo. — Dr. I. Rožman: Kako nastane usnje. V Š.: Op-timizem se vrača. — Nekaj znakov boljša-nja. — Peter Sillec: Česa je treba za trgov-ski poklic? — To in ono. — Visoko odliko-vanje dr. Frana Windischerja. — Stečaj in prisilne poravnave v mesecu oktobru 1932. — Vloga agrarnih in industrijskih proiz-vodov v našem izvozu. — Socialno zavaro-vanje delavstva. — Naše združništvo. — Iz naše tekstilne industrije. — Svetovni dolg. — Iz svetovne trgovine. — Svetovni kovinski trgi konec oktobra. — Gibanje zlata in srebra v oktobru. — Trgovina Ev-rope ne pada več tako hitro. — Stoletnica vžgalic. — Nalivno pero je že staro.

Brzjavaj:

Krispercoloniale Ljubljana

Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik:

Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe. Veleprazarna kave. Mlini za dišave

LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA 33

Zaloga špirita, raznega žga-nja in konjaka. Mineralne vode

Točna postržba — Ceniki na razpologo

Ustanovljeno leta 1840

DOBAVA — PRODAJA

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 9. decembra t. l. ponudbe glede dobave 300 plošč pločevine, vodo-kaznih aparatov in stekel za iste, 250 omo-tov krovne lepenke, 20 komadov gumija-stih cevi ter glede dobave 160 kg železne žice in 450 kg vijakov z maticami.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 19. decembra t. l. ponudbe glede dobave železa, cevi ter raznega lesa; do 20. decembra t. l. glede dobave kab-ljev; do 21. decembra t. l. glede dobave 680 kg mila in 480 kg sode; do 22. de-cembra t. l. glede dobave zakovic, vijakov, žebeljev itd.; do 23. decembra t. l. pa glede dobave vrvi, usnja, šamota, šamotne ope-ke, steklarskega kita, mizarskega kleja, smole boraksa itd.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi po-datki so v pisarni Zbornice TOI v Ljub-ljani interesentom na vpogled.)

Prodaja. Dne 2. decembra t. l. se bo vr-šila pri Glavni carinarnici v Ljubljani pro-daja raznega blaga (čevlji papir, galante-rijski stekleni predmeti, saharin, igralne karte, vino, prazni sodi itd.).

III. oddelek vojno-tehničnega zavoda v Zagrebu sprejema do 6. decembra t. l. ponudbe glede dobave 40 m³ jelovih desk. Direkcija državnega rudnika Kakanj spre-jema do 9. decembra t. l. ponudbe glede dobave 20.000 kg portland-cementa, 5000 kg tračnih žebeljev, 125 komadov podkev za konje, 20 komadov rašpelj za kopita ter glede dobave raznih vodovodnih potreb-ščin (cevi, ventil za vodo, zidne plošče, holenderji).

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 30. novembra t. l. prinaša med drugim: Uredba o izpremembi števil car. tar. 187. in 675. — Izpremembe in dopolnitve uredbe o povračilu potnih in selitvenih stroškov civilnih državnih uslužbencev. — Uredba o izpremembah in dopolnitvah uredbe o skupnem davku na poslovni promet. — Navodila za izvedbo organizacije finančne kontrole. — Ukinitev nakazovanja pokojnine privatnim upokojevcem v inozemstvo. — Ustavitelj dajanja dovolitev za nakup tujih plačilnih sredstev za vzdrževanje v inozemstvu. — Razne objave iz »Službenih novic« ter objave sodišč, oblastev in društev.

KLIŠARJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše

KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

IZVOZ SADJA

V letošnji izvozni sezoni je bilo izvoženo do dne 20. novembra **grozdja**: v Češkoslovaško 156 vagonov, v Avstrijo 338, v Nemčijo 63, v Poljsko 51 in v Švico 2 vagona. **Svežih češpelj**: v Avstrijo 1858 vagonov, v Češkoslovaško 1047, v Nemčijo 951, v Anglijo 151, Holandijo 66, Švico 20, Poljsko 31, Madjarsko 4, Belgijo 27 in v Francijo 5 vagonov. **Jabol** in **hrušk**: v Avstrijo 342 vagonov, Madjarsko 13, Nemčijo 2052, Češkoslovaško 664, Švico 16, Holandijo 1, Italijo 65 in Grčijo 2 vagona. **Orehov**: v Avstrijo 36 vagonov, Nemčijo 176, Češkoslovaško 20, Švico 3 in Holandsko 2 vagona. **Suih češpelj**: v Avstrijo 240 vagonov, Nemčijo 410, Italijo 80, Češkoslovaško 360, Poljsko 70, Francosko 10, Madjar-

ske 25, Švico 10, Holandsko 5, Belgijo 5 in v Egipt 1 vagon. **Pekmeza** pa je bilo izvoženo: v Avstrijo 26 vagonov, Nemčijo 75 in Češkoslovaško 20 vagonov.

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1933
ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obrajtan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine urke; — lunine spremembe; — pošte do ločbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke, za pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse seljme na Kranjskem, Korškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Južni Benečiji; — pregled o koncu brejosti živali; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepis važnih in odličnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d.
v Ljubljani.

Tržna poročila

ZAGREBSKI TRG

Trg z dne 29. novembra je bil z vsem dobro založen. Divjačine je bilo mnogo in se je prodajala: srne (sprednji del) po 8—12, zadnji po 28—32, zajci (sprednji) po 8, zadnji po 20—22 Din za kg. Fazani po 25—30, jerebice po 18—20 Din.

Gob je bilo vsled pozne sezone malo. Prodajale so se od 3—12 Din.

Sveža jajca so bila po 1.25—1.50, apne na po 1—1.25 Din.

Goveje meso: sprednje I. vrste s privago po 10—14 Din do 14—16 kg, zadnje po 12—16, II. vrste, sprednje s privago po 6—12, zadnje s privago po 10—14 Din; jetra 8—10, pljuča 3—5, loj 4—7. **Telečje meso**: sprednje s privago 8—12, brez privage 12—14, zadnje s privago 12—14; jezik in možgani 10—20, jetra in pljuča 10—12 dinarjev. — **Svinjsko meso**: stegno 14—15, glava in noge 4—6, kare 16—20, lopatice 12—14, rebra 10—14, pljuča in jetra 5—8, slanina 14—15, mast 16—17. **Prekajeno meso**: gujat 20—24, kare 16—20, rebra 15—17, tenka slanina 14—15, debela 18—19, hrenovke 18—20, kranjske klobase 20—26, krvavice 8—10, poletna salama 16—20 Din za kg. Pujskov je bilo malo, prodajali so se po 14—18 Din za kg mrtve teže.

Mleko po 2—2.50, sladka smetana 20—30, kislina 10—12.50, čajno sirovo maslo 30—44, navadno 20—30, svež sir 3—5, polsuh 5—6, suh 10—14, ovčji sir 25—30, trapistovski 20—35, vosek 35—40, med v satovu 10—12, čisti 18—20 Din za kg.

Pitane goske po 12—16, nepitane 6—10, kokoši 14—16, kapuni 36, race 10—14, piške 10—25, purmani 10—12 in purice 12—14 Din za kg mrtve teže.

MARIBORSKI ŽIVINSKI TRG

Na trg z dne 22. novembra je bilo prignanih 5 konjev, 8 bikov, 79 volov, 299 krav, 5 telet. Skupaj 396 živali.

Povprečne cene za različne živalske vrste dne 22. novembra so bile te:

debili voli 3.25—4, poldebili voli 2.50—2.75, plemenski voli 2—2.25, bikji za klanje 2.50—3, klavne krave debele 2—3,

plemenske krave 1.50—1.75, krave za klobasarje 1—1.25, molzne krave 1.75—2.25, breje krave 1.75—2.25, mlada živina 2.50—4, teleta 5—6 Din za 1 kg žive teže. — Prodanih je bilo 210 komadov.

Mesne cene.

Volovsko meso I. vrste 8—10, II. vrste 6—8, meso od bikov, krav in telic 4—5, telečje meso I. vrste 12—14, II. vrste 8—10, svinjsko meso sveže 10—14 Din za 1 kilogram.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama.

Sobota, dne 3. decembra: ob 15. uri: **Gospa Inger**. Dijaška predstava po globoko znizanih cenah. — Ob 20. uri: **Kar hočete**. Izven. Znižane cene.

Nedelja, dne 4. decembra: ob 15. uri: **Sree igračk**. Nastop Miklavža. Izven. — Ob 20. uri: **Carjevič Aleksej**. Izven. Znižane cene.

Opera.

Začetek ob 20.

Sobota, dne 3. decembra: »**Manon**«. Ob 10letnici frane. instituta v Ljubljani. Izven.

Nedelja, dne 4. decembra: ob 15. uri: **Seviljski brivec**. Izven. Znižane cene. — Ob 20. uri: **Malá Floramy**. Gostuje g. Kovačič iz Splita. Znižane cene. Izven. Ponedeljek, dne 5. decembra: Zaprto.

Mariborsko gledališče

Sobota, dne 3. decembra: **Boccaccio**. Red C.

Nedelja, dne 4. decembra, ob 15.: **Gospa ministrovka**. Znižane cene. Zadnjič.

Nedelja, dne 4. decembra, ob 20.: **Zemlja smehljaja**. Premiera.

ANTON FUCHS

kleparska delavnica

Gospodsvetska cesta št. 16, »Pri Levu«

izvršuje vsa kleparska in lesocementna dela pri novih zgradbah, kakor tudi pri starih, nejsolidnejše, po zmernih cenah.

za vse naše vloge in obveze jamči z vsem premoženjem in vso davčno močjo
Dravska banovina

KDOR VARČUJE
SIVIH LAS SE
OBVARUJE

**HRANILNICA
DRAVSKE
BANOVINE
LJUBLJANA
MARIBOR
CELJE**

Ure, zlatnina, optični predmeti
L. VILHAR
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 36

Delo

dobi v teh težkih časih vsak še najlažje, ako si sam doma uredi pletilnico. Damo vsakomur tekoče delo, s tem, da mu odjemljemo izgotovljene pletenine, da mu dobavljamo prejo in izplačujemo mezdno za pletenje — kar dokazujejo mnoga zahvalna pisma. — Ako hočete delati in zaslužiti, obrnite se, prosim, zaupno za gratis-prospekte na tvrdko: Domača pletarska industrija Josip Kališ, Maribor, Trubarjeva 2, odd. 32.

DRVA IN PREMOG

pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

Trgovci in industrijci
**Trgovski
list**
se priporoča za
inseriranje!

Čitajte in razširjajte
»TRGOVSKI LIST«!

VELETRGOVINA A. ŠARABON V LJUBLJANI

prinorča špecerijsko blago, več vrst eganja, moko ter deželne pridelke, kakor tudi razno vrstno rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in mlino za dišave z električnim obratom

Telefon št. 2888
Ceniki na razpolago!

J. HLEBŠ, LJUBLJANA

DRUŽBA Z O. Z.

CANKARJEVO N. 21 — MESTNI TRG 19

Sobo-črkoslikarstvo in pleskarstvo

Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek — Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani